

Última revisió: 26/03/2020

NOTA SOBRE LA TRAMITACIÓ DELS PROCEDIMENTS DE CONTRACTACIÓ I LA SUSPENSÍO DELS CONTRACTES VIGENTS DURANT L'ESTAT D'ALARMA

1. Antecedents:

Des de que el passat 11 de març l'OMS va elevar a pandèmia internacional la situació d'emergència de salut pública ocasionada pel COVID-19, s'han publicat un munt de documents jurídics sobre l'afectació d'aquesta crisi sanitària a l'activitat econòmica, i, molt concretament, a l'àmbit de la contractació pública:

1.1. Normativa:

1.1.1. Estatal:

- [Reial decret llei 7/2020, de 12 de març, pel qual s'adopten mesures urgents per respondre a l'impacte econòmic del COVID-19.](#)
- [Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada pel COVID-19.](#)
  - [Reial decret 465/2020, de 17 de març, pel qual es modifica el Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada pel COVID-19.](#)
- [Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per afrontar l'impacte econòmic i social del COVID-19.](#)

1.1.2. Autonòmica:

- [Decret llei 7/2020, de 17 de març, de mesures urgents en matèria de contractació pública, de salut i gestió de residus sanitaris, de transparència, de transport públic i en matèria tributària i econòmica.](#)
  - Decret llei 8/2020, de 24 de març, de modificació parcial del Decret llei 7/2020, de 17 de març, de mesures urgents en matèria de contractació pública, de salut i gestió de residus sanitaris, de transparència, de transport públic i en matèria tributària i econòmica, i d'adaptació d'altres mesures complementàries.

1.1.3. Local:

- Ajuntament de Barcelona:
  - [Decret d'Alcaldia d'11 de març de 2020, sobre la declaració de la tramitació d'emergència per a la contractació de serveis i subministraments i si s'escau obres de l'Ajuntament de Barcelona i dels seus organismes autònoms, destinats a preveure o pal·liar els defectes i contagis del virus COVID-19, i delegació de competències en l'estructura executiva.](#)
  - [Decret d'Alcaldia de 14 de març de 2020, d'establiment de mesures preventives, de protecció i organitzatives amb motiu del virus COVID-19.](#)
  - [Decret d'Alcaldia de 17 de març de 2020, sobre afectacions en la contractació del sector públic municipal amb ocasió de la declaració d'estat d'alarma per la situació de crisi sanitària ocasionada pel COVID-19.](#)

- Decret d'Alcaldia de 23 de març de 2020, pel qual s'estableixen mesures i criteris addicionals en la contractació del sector públic municipal amb ocasió de l'impacte econòmic i social per la situació de crisi sanitària ocasionada pel COVID-19.

1.2. Notes informatives, consultes, instruccions, guies, etc.:

1.2.1. Direcció General de Contractació Pública:

- [Guia ràpida de les mesures de contractació pública COVID-19.](#)

1.2.2. Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat:

- [Interpretació de la disposició addicional tercera del Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada pel COVID-19, amb relació a les licitacions dels contractes públics.](#)

1.2.3. Advocacia General de l'Estat (Ministeri de Justícia):

- Consulta sobre l'article 34.1 del Reial decret llei 8/2020 (paràgrafs primer i setèim).
- [Nota sobre l'aplicació de l'ampliació del termini o pròrroga previstes a l'article 34.2 del Reial decret llei 8/2020 als contractes menors.](#)
- [Consulta sobre la forma en què haurà de procedir-se en el moment que perdi vigència la suspensió dels terminis previstos pel RD 463/2020. Interpretació de la disposició addicional tercera.](#)
- Resposta a qüestions plantejades sobre la interpretació del Reial decret 463/2020, modificat pel Reial decret 465/2020.
- Improcedència d'indemnitzar el contractista per les despeses salarials suportades pels subcontractistes.
- [Criteris sobre l'aplicació del Reial decret 463/2020 a les licitacions públiques.](#)

1.2.4. Secretaria d'Estat de Política Territorial (Ministeri de Política Territorial i Funció Pública):

- Nota informativa sobre la possibilitat de que els òrgans representatius locals i de govern (plens, juntes de govern, comissions en ple), així com altres òrgans col·legiats locals (com juntes de contractació) puguin reunir-se de manera telemàtica i adoptar acords durant l'estat d'alarma. 21/03/2020.

1.2.5. Secretaria Tècnica de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa:

- [Comunicat sobre el funcionament tècnic de la Plataforma de Serveis de Contractació Pública atesa la situació d'estat d'alarma declarat pel Reial Decret 463/2020, de 14 de març.](#)

1.2.6. Consorci Administració Oberta de Catalunya (AOC):

- [Terminis per a la pràctica de notificacions \(eNOTUM\).](#)

1.2.7. Tribunal Català de Contractes del Sector Públic (TCCS):

- [Afectació del coronavirus en relació amb els canals de comunicació amb el Tribunal i la tramitació de recursos i els terminis que se'n derivin.](#)

1.2.8. Ajuntament de Barcelona:

- [Guia per a l'aplicació del Decret d'Alcaldia d'11 de març de 2020, de contractació d'emergència.](#)

I, en qualsevol cas, durant l'estat d'alarma provocat pel COVID-19, les entitats del sector públic hauran d'aplicar, més que mai, el **sentit comú**.

2. La tramitació dels expedients de contractació durant l'estat d'alarma:

Pel que fa específicament a la tramitació dels expedients de contractació, tota la documentació jurídica abans esmentada es pot resumir en dos punts:

- a) Amb caràcter general, les entitats del sector públic suspendran la tramitació dels expedients de contractació iniciats abans de l'entrada en vigor de l'estat d'alarma.
- b) Amb caràcter general, les entitats del sector públic no publicaran la licitació de cap contracte durant la vigència de l'estat d'alarma.

3. Qüestions concretes de la tramitació dels expedients de contractació durant l'estat d'alarma:

3.1. Tramitació prèvia dels expedients de contractació:

Es pot dur a terme la tramitació prèvia dels expedients de contractació; per exemple, la redacció de tota la documentació tècnica del contracte: la motivació de la necessitat del contracte, els plecs de clàusules administratives particulars i de prescripcions tècniques, etc.

3.2. Publicació de l'inici de licitació:

Les entitats del sector públic no han de publicar cap licitació de cap contracte durant la vigència de l'estat d'alarma:

- En qualsevol cas, el termini de presentació d'ofertes restaria suspès durant la vigència de l'estat d'alarma (veure apartat 1.5. Termini de presentació d'ofertes), des del 14 de març inclusivament.
- En el cas dels contractes susceptibles de recurs especial, el termini per recórrer els plecs quedaria igualment suspès durant la vigència de l'estat d'alarma.

3.3. Termini de presentació d'ofertes:

Les entitats del sector públic han de suspendre el termini de presentació d'ofertes de les licitacions iniciades abans de la declaració de l'estat d'alarma:

- La disposició addicional 3a del Reial decret 463/2020, estableix la suspensió dels terminis procedimentals des del moment de la declaració de l'estat d'alarma, el 14 de març de 2020. Els terminis es reprendran pel termini que resti una vegada desapareixi l'estat d'alarma.

- En qualsevol cas, l'ús de mitjans electrònics en la presentació d'ofertes i el teletreball no són premisses suficients per concloure una presentació igualitària d'ofertes per part de tots els candidats o licitadors: no podem saber com ha afectat en el si de cada empresa el COVID-19: positius, baixes laborals, quarantenes, confinaments, etc., que poden provocar situacions de desigualtat... La igualtat dels candidats o licitadors ha de ser tutelada tant en el seu aspecte formal com de forma efectiva.

3.4. Modificació del termini de presentació d'ofertes a la Plataforma de Serveis de Contractació Pública (PSCP):

La suspensió del termini de presentació d'ofertes s'ha de publicar degudament en el perfil de contractant, mitjançant la creació d'una esmena, introduint el nou termini de presentació d'ofertes. Si és el cas, s'hauran de canviar també les dates d'obertura dels sobres.

3.5. Adjudicació i formalització del contracte:

Amb caràcter general, les entitats del sector públic no han d'adjudicar i/o formalitzar contractes durant la vigència de l'estat d'alarma; principalment, si no es refereixen a subministraments o serveis que tinguin la consideració d'essencials, bàsics i/o estratègics.

En qualsevol cas, s'ha de tenir en compte el següent:

- La suspensió dels terminis procedimentals (Disposició addicional tercera del Reial decret 463/2020, de 14 de març) afecta també les notificacions (p. e., la notificació de l'adjudicació del contracte, o la notificació del requeriment per formalitzar-lo) que s'hagin de practicar durant l'estat d'alarma: el termini d'acceptació de la notificació no expirarà mentre estigui vigent l'estat d'alarma.
- El termini per a la formalització del contracte estaria suspès durant la vigència de l'estat d'alarma. El termini es reprendran pel termini que resti una vegada desapareixi l'estat d'alarma.
- En el cas dels contractes susceptibles de recurs especial, el termini per recórrer l'adjudicació quedaria igualment suspès durant la vigència de l'estat d'alarma.

4. La tramitació d'emergència:

L'estat d'alarma provocat pel COVID-19 pot justificar la necessitat d'actuar de manera immediata: en aquest sentit, segons el Decret Llei 7/2020, de 17 de març, resulta d'aplicació la tramitació d'emergència (art. 120 de la LCSP) a tots els contractes que hagin de celebrar les entitats locals situades a l'àmbit territorial de Catalunya, per atendre les necessitats derivades de la protecció de les persones i altres mesures adoptades pel Govern o pels diferents departaments per fer front al COVID-19.

L'òrgan de contractació, sense obligació de tramitar expedient de contractació, pot ordenar l'execució del que sigui necessari per posar remei a l'esdeveniment produït o satisfer la necessitat sobrevinguda, o contractar lliurement el seu objecte, en tot o en part, sense subjectar-se als requisits formals que estableix aquesta Llei, fins i tot el de l'existència de crèdit suficient. En cas que no hi hagi crèdit adequat i suficient, una vegada adoptat l'acord,

s'ha de procedir a la seva dotació de conformitat amb el que estableix la Llei general pressupostària.

En cap cas es requerirà constitució de cap garantia ni formalització de contracte.

L'esmentada ordre podrà ser comunicada verbalment, per correu electrònic o qualsevol altre forma on quedi constància dels treballs que s'ordenen executar al contractista així com també el justificant de recepció de l'esmentada ordre.

Els treballs encarregats s'han d'iniciar abans d'un mes a comptar des de l'endemà de la data que van ser ordenats.

Un cop realitzades les prestacions es procedirà a la seva comprovació, recepció, liquidació i pagament de conformitat amb el que preveu la LCSP.

5. La suspensió dels contractes vigents:

El principi general continua sent l'execució dels contractes vigents.

Amb caràcter general, durant la vigència de l'estat d'alarma, les entitats del sector públic han de suspendre els contractes l'execució dels quals hagi esdevingut impossible, o que han esdevingut innecessaris, com a conseqüència del COVID-19 o de les mesures adoptades per prevenir-lo:

5.1. Contractes de serveis i de subministraments de prestació successiva:¹

L'òrgan de contractació acordarà la suspensió quan apreciï la impossibilitat d'executar el contracte, mitjançant l'aixecament de l'acta corresponent,² o a instància del contractista,³

---

¹ Aquestes mesures no seran d'aplicació als contractes següents: contractes de serveis o subministrament sanitari, farmacèutic o de altra índole, l'objecte del qual estigui vinculat amb la crisi sanitària provocada pel COVID-19; contractes de serveis de seguretat, neteja o de manteniment de sistemes informàtics; contractes de serveis o subministrament necessaris per a garantir la mobilitat i la seguretat de les infraestructures i serveis de transport.

² Encara que, inicialment, l'art. 34.1 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, estableix que la suspensió és automàtica: "*quedaran automàticament suspendidos*", el mateix article (quart paràgraf) disposa que l'òrgan de contractació haurà d'apreciar la impossibilitat d'execució del contracte, prèvia sol·licitud de l'empresa contractista. Igualment, segons el Decret llei 7/2020, de 17 de març (modificat pel Decret llei 8/2020, de 24 de març), excepte els contractes subscrits pels òrgans de contractació competents del Departament d'Educació, la suspensió dels contractes la pot declarar l'entitat contractant, mitjançant l'aixecament de l'acta corresponent, o a instància del contractista.

³ És discutible que la suspensió s'hagi d'acordar a instància de l'empresa contractista (Reial decret llei 8/2020, de 17 de març). L'Advocacia de l'Estat ho ha justificat així: "*En la medida que existan contratistas que, pese a dicha situación excepcional, consideren que pueden continuar ejecutando adecuadamente el contrato, podrá no operar su suspensión. De ahí que ésta tenga que ser instada por el propio contratista, previa justificación de las circunstancias que permitan acordarla, y que deberán ser apreciadas por el órgano de contratación.*" En canvi, el Decret llei 7/2020, de 17 de març, de la Generalitat de Catalunya, estableix que els òrgans competents dels ens locals de Catalunya podran dictar normes o actes administratius de suspensió de l'execució de contracte. En canvi, com hem vist en la nota anterior, segons el Decret llei 7/2020, de 17 de març (modificat pel Decret llei 8/2020, de 24 de març), la suspensió la pot declarar l'entitat contractant, mitjançant l'aixecament de l'acta corresponent, o a instància del contractista. En aquest sentit, per exemple,

que haurà de justificar les circumstàncies que permetin acordar-la. Una vegada acordada la suspensió, els seus efectes es retrotrauran al moment en què es va produir la situació de fet que la va originar.

L'entitat adjudicadora haurà d'abonar a l'empresa contractista els danys i perjudicis efectivament soferts durant el període de suspensió,⁴ prèvia acreditació fefaent de la seva realitat, efectivitat i quantia:

1. Despeses salarials que efectivament hagi abonat el contractista al personal adscrit amb data 14 de març a l'execució ordinària del contracte.
2. Les despeses per manteniment de la garantia definitiva.
3. Les despeses de lloguer i costos de manteniment de maquinaria, instal·lacions i equips adscrits directament a l'execució del contracte, sempre que el contractista no acrediti que aquests mitjans no van poder ser empleats per altres fins diferents.
4. Les despeses corresponents a les pòlisses d'assegurances previstes en els plecs i vinculades a l'objecte del contracte, vigents en el moment de la suspensió del contracte.

En els contractes de neteja i seguretat i vigilància s'aplicarà el règim d'indemnitzacions previst a l'article 208 de la LCSP:⁵

1. Despeses per manteniment de la garantia.
2. Indemnitzacions per extinció i suspensió dels contractes de treball que el contractista tingui concertats per a l'execució del contracte en el moment d'iniciar-se la suspensió.
3. Despeses salarials del personal que necessàriament hagi de quedar adscrit al contracte durant el període de suspensió.⁶
4. Un 3 per 100 del preu de les prestacions que hauria d'haver executat el contractista durant el període de suspensió, de conformitat amb el que preveuen el programa de treball o el mateix contracte.

---

l'Ajuntament de Barcelona, mitjançant Decret d'Alcaldia de 14 de març, va acordar suspendre, amb caràcter general, les obres públiques a la ciutat de Barcelona durant la vigència de l'estat d'alarma.

⁴ El Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, no preveu com a concepte indemnitzatori l'abonament d'un 3% del preu de les prestacions que s'haurien d'haver executat durant el període de suspensió (art. 208.2.a).5è. de la LCSP); en canvi, el Decret llei 7/2020, de 17 de març, de la Generalitat de Catalunya, sí manté l'abonament d'aquest 3%. Té raó el Reial decret quan estableix expressament que no resultarà d'aplicació a aquestes suspensions l'apartat 2.a) de l'article 208 de la LCSP: Les mesures establertes en el Reial decret llei 8/2020, de 17 de març (i també en el Decret llei 7/2020, de 17 de març) tenen per objectiu evitar acomiadaments, i, per això, estableixen com a concepte indemnitzatori les despeses salarials de tot el personal adscrit a l'execució del contracte; en canvi, el 208 de la LCSP limita aquest import al del personal que hagi de quedar adscrit al contracte durant la seva suspensió.

⁵ El Decret llei 7/2020, de 17 de març (modificat pel Decret llei 8/2020, de 24 de març), diferencia el règim d'indemnitzacions dels contractes de neteja i de seguretat i vigilància del de la resta de contractes que, com a conseqüència del COVID-19, s'hagin de suspendre. El Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, havia exclòs expressament els serveis de neteja i de vigilància i seguretat de la seva regulació (art. 34.6).

⁶ Com hem vist a la nota 4, l'art. 208 de la LCSP només preveu el salari dels treballadors que hagin de continuar adscrits al contracte durant la suspensió; per tant, l'exclusió expressa per a aquests contractes del règim indemnitzatori del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, i la consegüent remissió al de l'art. 208, de la LCSP, casa malament amb la finalitat de garantir el manteniment dels llocs de treball adscrits.

5. Les despeses corresponents a les pòlisses d'assegurança subscrites pel contractista previstes en el plec de clàusules administratives vinculades a l'objecte del contracte.

Quan al venciment del contracte no s'hagués formalitzat el nou contracte, garantint la continuïtat de la prestació, com a conseqüència de la paralització dels procediments de contractació derivada de la suspensió dels terminis procedimentals (Disposició addicional tercera del Reial decret 463/2020, de 14 de març), es podrà prorrogar el contracte originari amb independència de la publicació de la licitació del nou expedient.de

Aquesta suspensió dels contractes no constituirà una causa de resolució dels mateixos.

Quan, com a conseqüència de la situació provocada pel COVID-19 o de les mesures adoptades per combatre'l, les obres hagin perdut la seva finalitat, s'ha de procedir a resoldre el contracte.

5.2. Contractes públics de serveis i subministraments de prestació única:⁷

Sempre que no hagin perdut la seva finalitat, com a conseqüència de la situació d'emergència provocada pel COVID-19, quan el contractista incorri en demora en el compliment dels terminis per causa del COVID-19, l'òrgan de contractació podrà ampliar el termini d'execució, durant, almenys, el temps perdut, o, si és menor, durant el temps que demani l'empresa contractista. En aquests casos no procedirà la imposició de penalitats a l'empresa contractista ni la resolució del contracte.

L'empresa contractista tindrà dret a l'abonament de les despeses salarials addicionals en què efectivament hagi incorregut com a conseqüència del temps perdut amb motiu del COVID-19, fins a un límit màxim del 10 per 100 del preu inicial del contracte, prèvia sol·licitud i acreditació fefaent de la realitat, efectivitat i quantia per el contractista d'aquestes despeses.

5.3. Contractes d'obres:

5.3.1. Obres vigents:

Sempre que no hagin perdut la seva finalitat, com a conseqüència del COVID-19, i aquesta situació generi la impossibilitat de continuar l'execució del contracte, l'empresa contractista podrà sol·licitar la suspensió del mateix. L'òrgan de contractació haurà d'apreciar la impossibilitat d'executar el contracte.⁸

5.3.2. Obres vigents en què, segons el programa de desenvolupament dels treballs o pla d'obra, estigui prevista la seva finalització entre el 14 de març (data d'inici de l'estat d'alarma) i durant el període de vigència de l'estat d'alarma:

L'empresa contractista podrà sol·licitar una pròrroga en el termini d'entrega final.

---

⁷ Aquestes mesures no seran d'aplicació als contractes següents: contractes de serveis o subministrament sanitari, farmacèutic o de altra índole, l'objecte del qual estigui vinculat amb la crisi sanitària provocada pel COVID-19; contractes de serveis de seguretat, neteja o de manteniment de sistemes informàtics; contractes de serveis o subministrament necessaris per a garantir la mobilitat i la seguretat de les infraestructures i serveis de transport.

⁸ Ibídem nota al peu 2.

Acordada la suspensió (5.3.1.) o l'ampliació del termini (5.3.2), seran indemnitzables els conceptes següents,⁹ prèvia acreditació fefaent pel contractista:

5. Despeses salarials que efectivament hagi abonat el contractista al personal adscrit amb data 14 de març a l'execució ordinària del contracte.
6. Les despeses per manteniment de la garantia definitiva.
7. Les despeses de lloguer i costos de manteniment de maquinaria, instal·lacions i equips adscrits directament a l'execució del contracte, sempre que el contractista no acrediti que aquests mitjans no van poder ser empleats per altres fins diferents.
8. Les despeses corresponents a les pòlisses d'assegurances previstes en els plecs i vinculades a l'objecte del contracte, vigents en el moment de la suspensió del contracte.

La indemnització tindrà lloc si es compleixen les següents condicions:

- Que l'empresa contractista i les subcontractistes estan al corrent en el compliment de les obligacions laborals i socials.
- Que l'empresa contractista estigui al corrent en el compliment de les seves obligacions de pagament a les empreses subcontractistes.

Quan, com a conseqüència de la situació provocada pel COVID-19 o de les mesures adoptades per combatre'l, les obres hagin perdut la seva finalitat, s'ha de procedir a resoldre el contracte.

5.4. Contractes de concessió d'obres i de concessió de serveis:

La situació d'emergència provocada pel COVID-19 donarà dret a l'empresa concessionària al restabliment de l'equilibri econòmic, mitjançant l'ampliació de la durada inicial, fins a un màxim del 15%, o la modificació de les clàusules de contingut econòmic, prèvia sol·licitud i acreditació fefaent pel contractista d'aquestes despeses.

---

⁹ Ibídem nota al peu 3.